

Motivacija

Vesna Podplatnik

Vzgojno-izobraževalni zavod Ormož – enota Velika Nedelja

Motivacija je za socialno vedenje ena najpomembnejših psihičnih funkcij in daje vsakemu človeku značilen pečat posebnosti ali celo enkratnosti. Je proces, ki sproži človekovo aktivnost, jo usmerja na določene objekte, uravnava obnašanje in ga poenoti, poveže v celoto v prizadevanju za doseg ciljev, ki si jih je zadal.

Motivacija je kompleksen pojav, ljudje imamo ponavadi za svoja dejanja po več različnih razlogov. Je proces, ki zajema spodbujanje aktivnosti kot tudi njeno usmerjanje. Naše obnašanje je motivirano. Ne pojavlja se kar samo od sebe, ima svoje vzroke in cilje. Z motivacijo mislimo vse tisto, kar nas vzpodbuja in usmerja.

Motivacija nastaja pri človeku kot kopičenje psihične energije pod vplivom notranjih in zunanjih dražljajev. To nabrano psihično energijo uporablja človek za svojo aktivnost, posledica tega pa je sproščanje napetosti, zaradi katere oseba čuti spodbudo za to, da nekaj stori. Motivacija se pojavlja v obliki potreb, nagibov, teženj, interesov, kar običajno imenujemo motivi ali nagibi. Delovanje raznih nagibov povzroči v človeku določeno stanje, motivacijo. Na osnovi le-te se človek nagiba ali odvrta od določenih predmetov, ki predstavljajo vsebino motivov.

Motivi, potrebe in cilji

Psihologi pravijo, da je človekovo obnašanje zmeraj smotno, za njim se vedno skriva neka notranja sila, nagib ali motiv. Prav tako je človekovo obnašanje vedno usmerjeno k nekemu cilju, ki zagotavlja, da bodo potrebe zadovoljene, interesi pa uresničeni.

Cilji našega motivacijskega delovanja so tisti objekti ali dejanja, s katerimi izravnavamo ali zadovoljujemo potrebe.

Notranja in zunanja motivacija

O zunanji motivaciji govorimo, kadar se učimo zaradi zunanjih posledic, kadar cilj ni v dejavnosti sami, ampak zunaj nje. Zunanja motivacija ponavadi ni trajna, pogosto je povezana s pritiski, zaskrbljenostjo, posebej kadar ciljem, ki si jih zastavimo, nismo kos. Pri notranji motivaciji je cilj delovanja v dejavnosti sami in vir podkrepitve v nas. Prednost notranje motivacije je v vztrajnosti v zadovoljstvu, ko dosežemo cilj. Notranjo motivacijo povezujemo z spontanostjo, ustvarjalnostjo in širjenjem interesov. V ljudeh se prepletata želja po uspehu in strah pred neuspehom. Otrok se začne zavedati posebnosti storilnostne situacije po tretjem letu, srečni in zadovoljni otroci so običajno zdravi, sreča pa je vir motivacije za dejavnost.

Motivacija in predšolski otrok

Predšolski otroci so radovedni in vedoželjni. Če je njihovo okolje varno, je njihova potreba po varnosti zadovoljena. Taki otroci so pogumni, spremljajo jih pozitivni motivi. Otrok, ki ne bo imel občutka varnosti in ljubezni, bo nabiral v sebi slabe izkušnje, motivi bodo v položaju umika in mu bodo zmanjševali vedoželjnost. Pozitivni motivi opogumijo otroka, da vedno več pričakuje od sebe.

Vzgojitelji moramo otroku ustvariti ljubeče in vzpodbudno okolje, pozorno moramo spremljati otrokove majhne dosežke, ki se dogajajo dan za dnem. Pohvaliti je potrebno vsako pozitivno dejanje in napredek. Pogoji za uspešno vzgojno delo so motivirani otroci, za uspešnost motivacije pa je odgovoren vzgojitelj, ki izbira najbolj učinkovito vzgojno sredstvo pri različnih oblikah in metodah dela.